

Kohézió és fejlődési trendek

Az EU20 gazdasági eredményei

ISÉPY TAMÁS

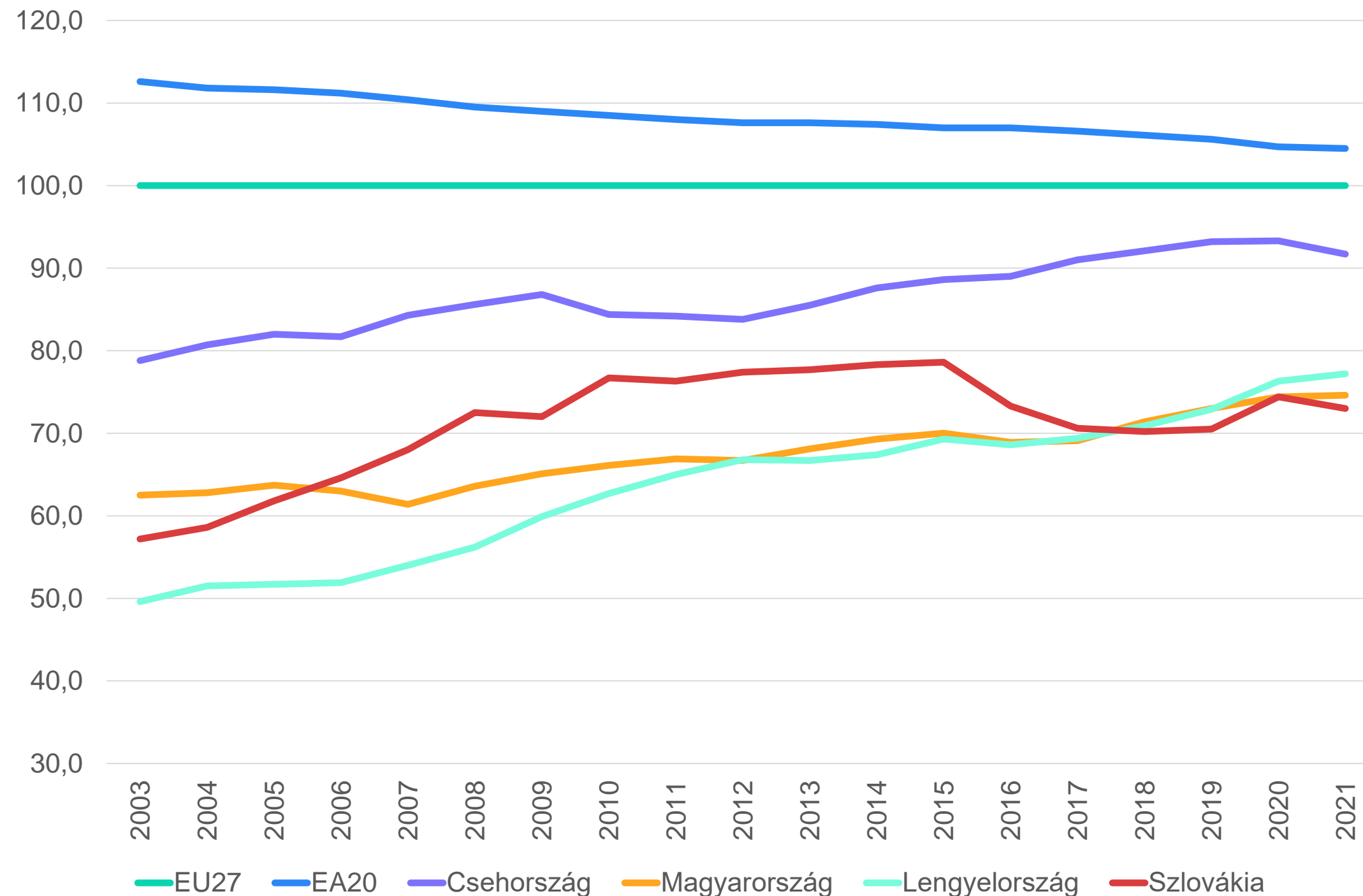
Makrogazdasági üzletágvezető

Századvég Konjunktúrakutató Zrt.

+ + + +

Nemzetközi kitekintés

A vásárlóerő-paritáson számított 1 főre jutó GDP az EU27 átlagában*

Az Euróza (EA20) országainak átlaga jóval meghaladja az EU27 átlagát, azonban az idősor folyamán konvergencia látható

A V4 országok közül 2004-ben Csehország állt az első helyen, a felzárkózás pedig tovább folytatódott a teljes idősoron

A szlovák felzárkózási ütem az idősor elején meghaladta a lengyel és a magyar ütemet, azonban 2015-től jelentős megtorpanás történt

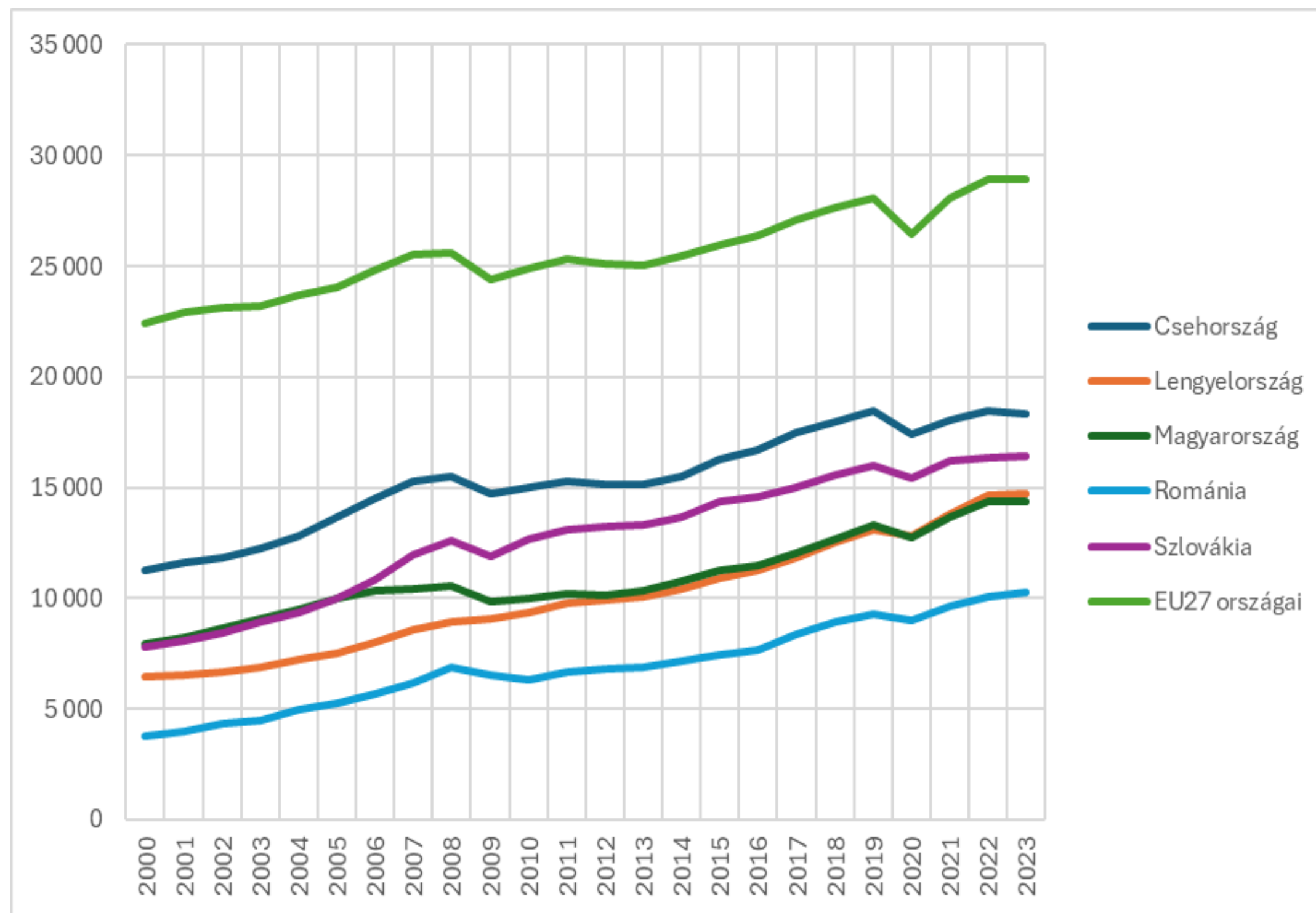

Magyarország felzárkózási pályája folyamatos volt: 2004-ben az EU átlag 62,8 százalékán, 2021-ben 74,6 százalékán állt

*Forrás: EUROSTAT

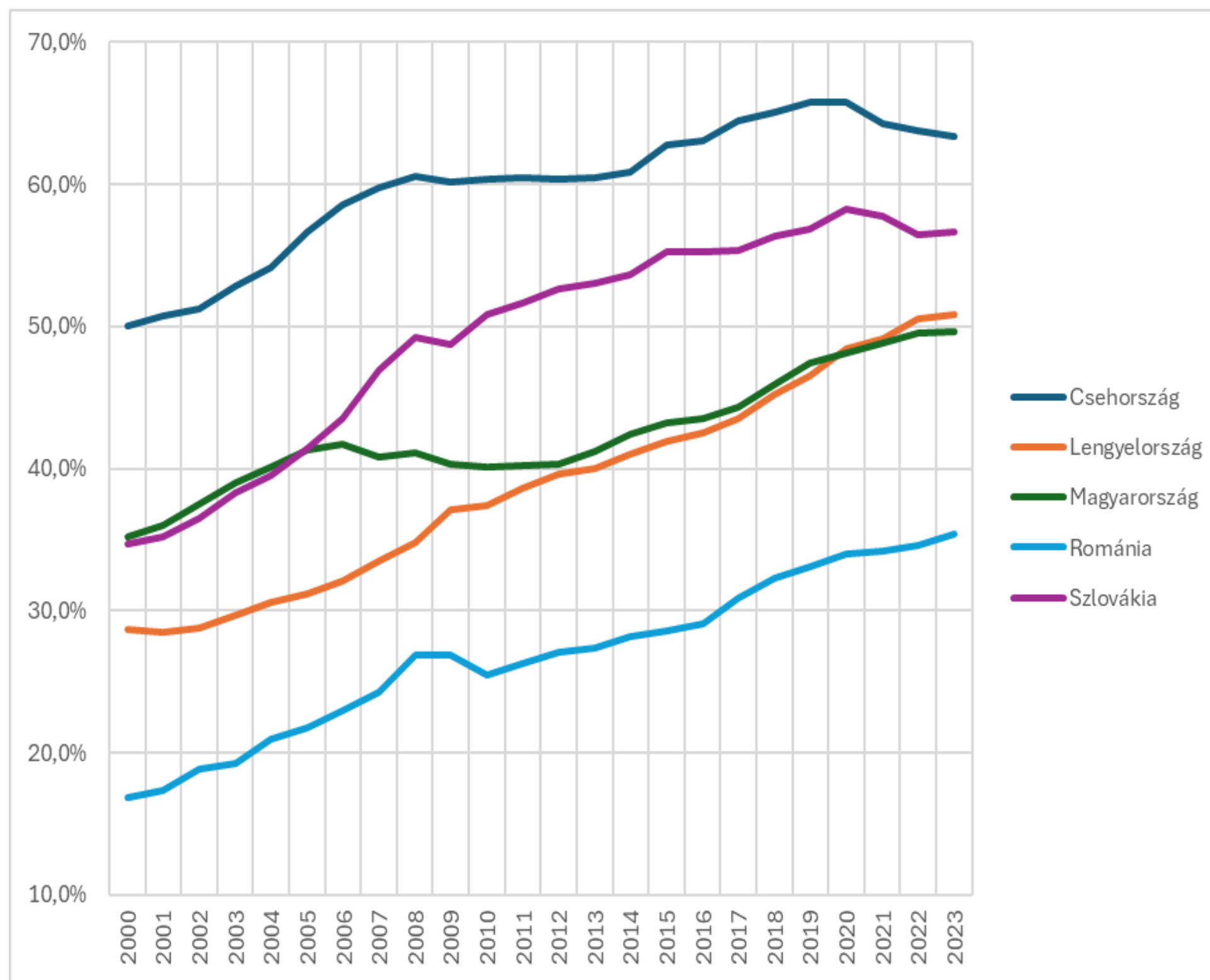

GDP/fő reálértéken (euróban, 2010-es konstans áron)

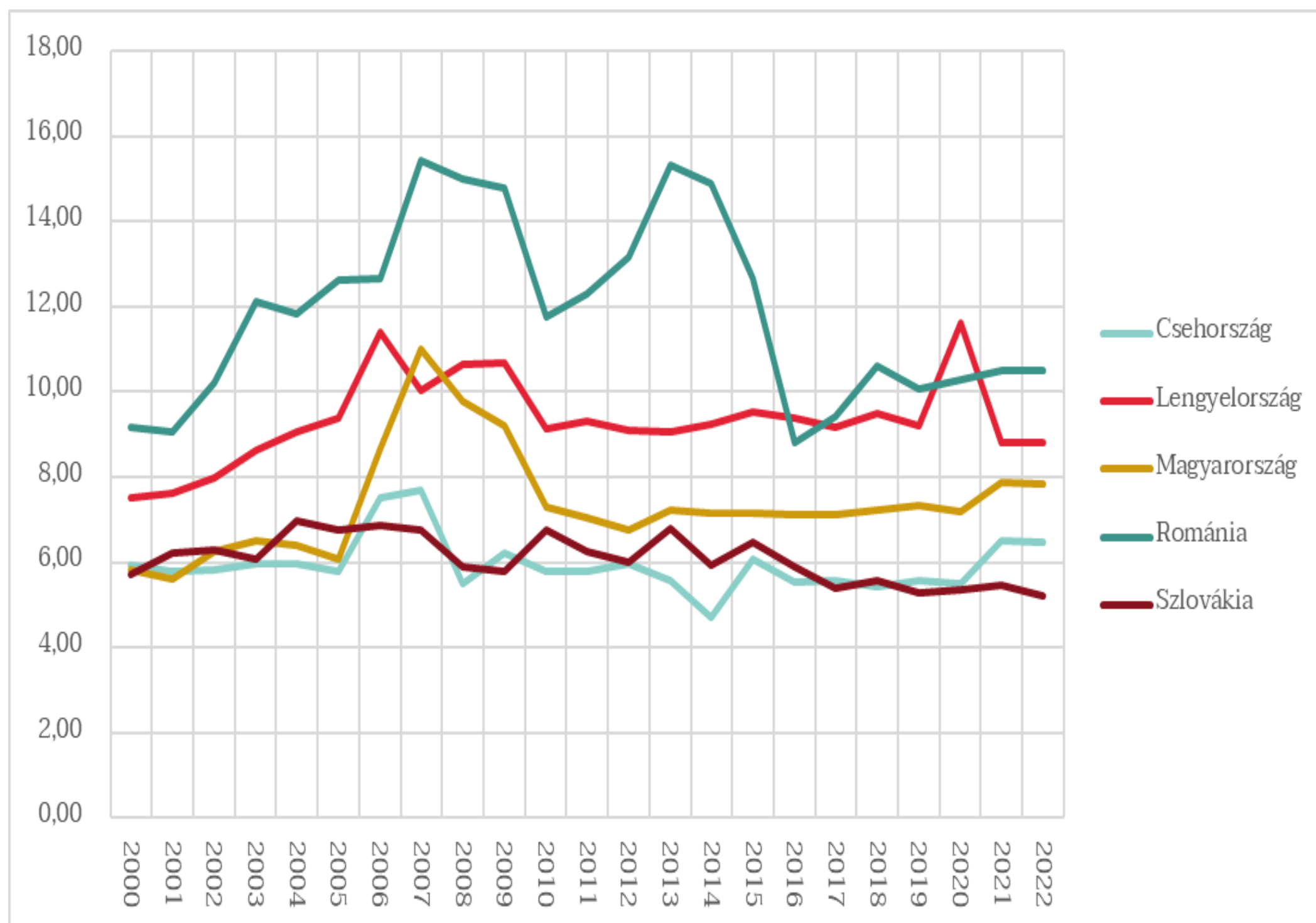
- A V4 országai és Románia az ezredforduló óta trendszerűen felzárkóznak az EU átlagához (amin itt az EU mai 27 tagjának átlagát értjük, visszavetítve az EU-tagság előtti évekre is)
- Csehország magabiztosan őrzi helyét az időszak egészében
- Szlovákia az EU-csatlakozás után kilőtt, stabilan a második helyre
- Magyarország növekedési lendülete megtört 2006 körül, amihez csak 2012 után tudott visszatérni
- Lengyelország felzárkózása látványos, Magyarországgal hasonló szintre kerülve
- Románia még dinamikusabban zárkózott fel, azonban volumenben továbbra is a V4 mezőnye alatt van

GDP/fő reálértéken, az EU27 százalékában

- Az EU-átlaghoz felzárkózás dinamikája jobban leolvasható a százalékos arány feltüntetésével
- A leglátványosabb felzárkózást Szlovákia, Lengyelország és (a 2007-ben csatlakozott) Románia esetében láthatjuk
- Az összképből kivételt jelent Magyarország, ahol 2006-ban látványosan megtört a felzárkózás lendülete, és csak 2013-tól tudott újra a térségre jellemző dinamikát felmutatni
- A dinamika – Magyarországot leszámítva – az EU-csatlakozás után jellemzően tovább erősödött

Jövedelem-eloszlás – a felső 10 és az alsó 50 százalék részese, adózás előtt

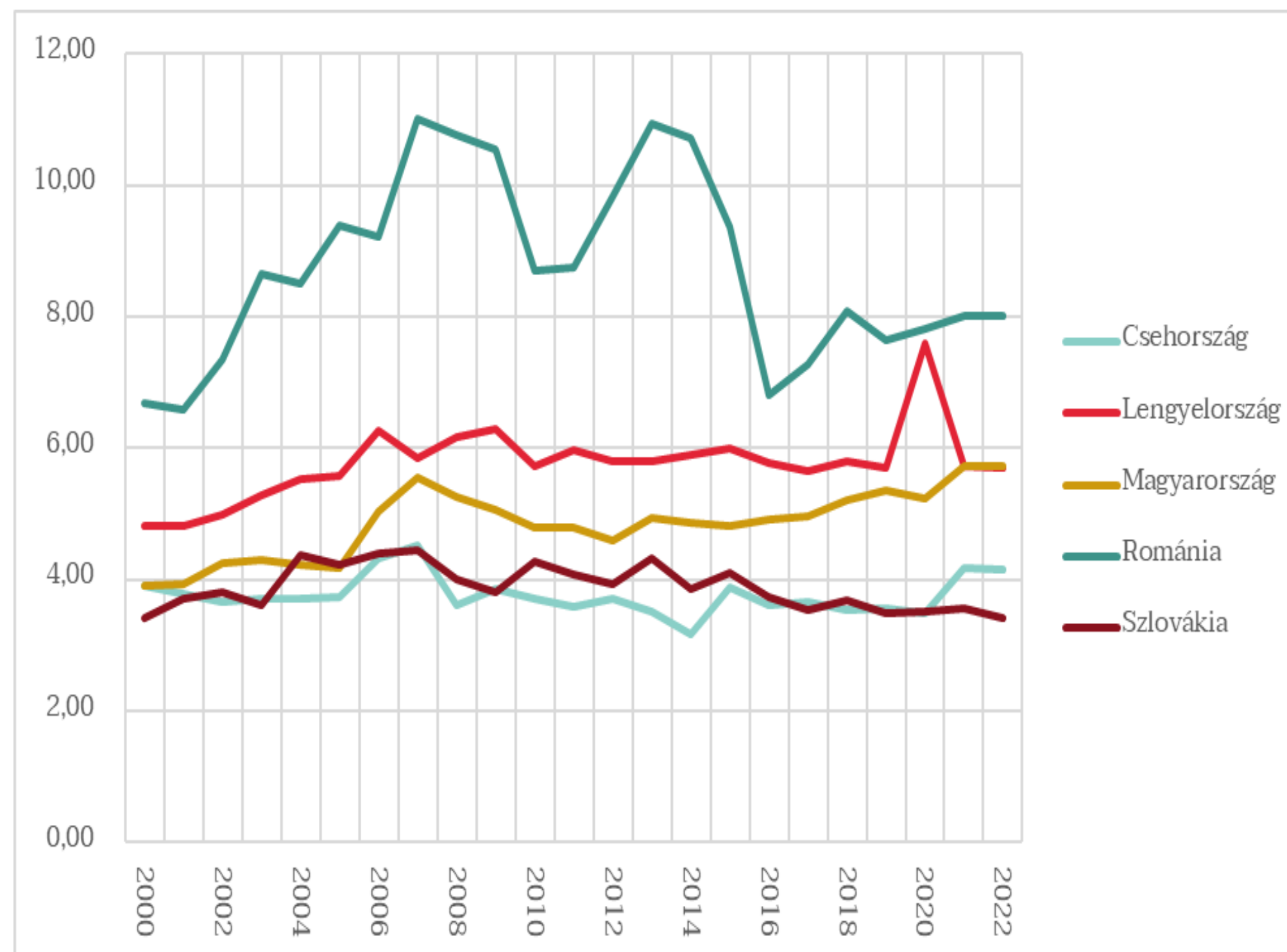

- A felzárkózási folyamat időszakában a jövedelmi egyenlőtlenségek nagymértékben eltértek országonként
- A World Inequality Database adataiból kiolvashatóan a régió messze legegyenlőbb két országa Szlovákia és Csehország
- Magyarországon 2005-ben látványosan megugrott az egyenlőtlenség, majd 2007-től mérséklődni kezdett, 2010-től pedig stabilizálódott
- Magyarország 2010 óta a régió középmezőnyében van
- A V4-ből Lengyelországban a legnagyobb az egyenlőtlenség
- Romániát 2014-ig szélsőséges egyenlőtlenség volt jellemző, utána a lengyel szinthez közelített

*Forrás: World Inequality Database

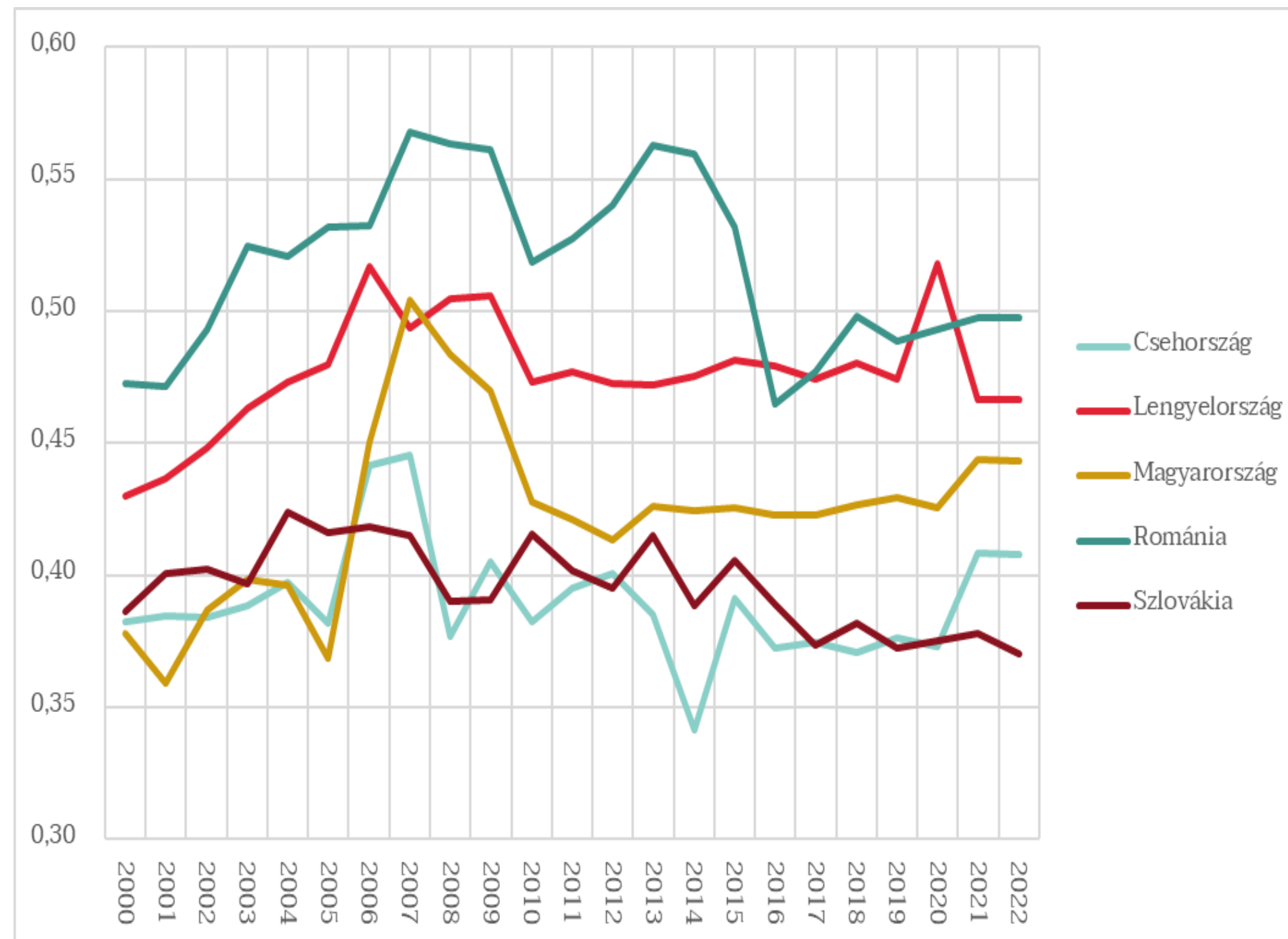

Jövedelem-eloszlás – a felső 10 és az alsó 50 százalék részesedése, adózás után

- Az előző ábra mutatóját az adózás utáni jövedelmekre vetítve összességében hasonló képet kapunk. (A World Inequality Lab szerint az adózás utáni jövedelmi egyenlőtlenséget az adózás előtti egyenlőtlenség jobban befolyásolja, mint az adózás jellege és mértéke.)
- Magyarországon esetében a 2005 utáni kiugrás itt kisebb, ami arra utal, hogy a megnövekedett egyenlőtlenségeket erősen progresszív jövedelem-adók tompították – az egykulcsos adó bevezetése után viszont nem követte hasonló arányú egyenlőtlenség-növekedés, inkább a stabilitás jellemző
- Románia itt még jobban kiugrik az egyenlőtlenség irányába, aminek valószínű oka az adóbeszedés rossz hatékonysága. Az egyenlőtlenség szintje egykulcsos adórendszer mellett is javulni kezdett

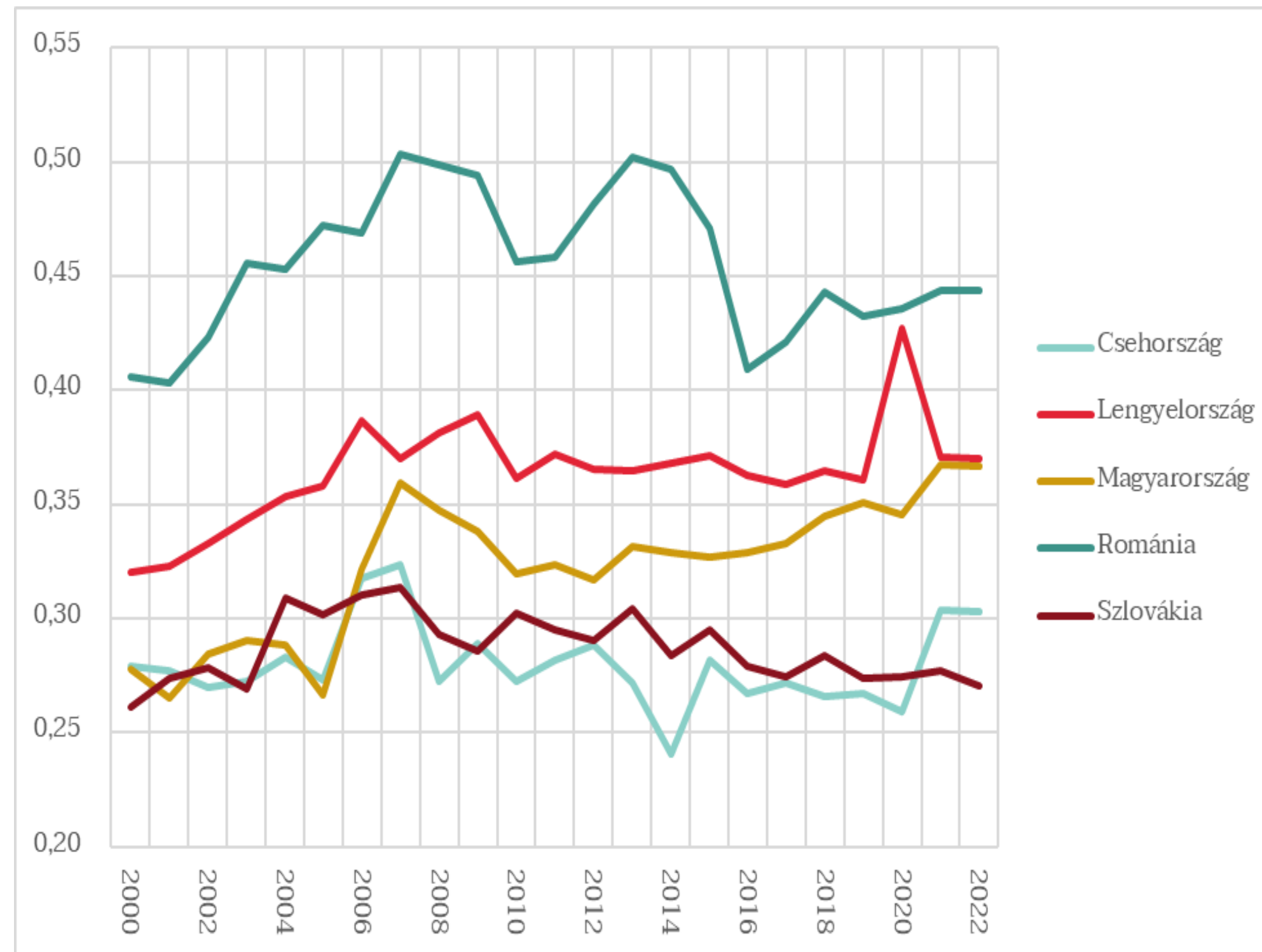
Gini-együttható, adózás előtti jövedelmekre

- A Gini-együttható szerint vizsgálva a jövedelmi egyenlőtlenségeket, az előzőekhez főbb vonalakban hasonló mintázatot kapunk.
- Magyarország esetében az egyenlőtlenség 2007 évi megugrása itt még látványosabb, és hasonlóan látszik a 2010 utáni stabilizáció is.
- Magyarország e mutató szerint is a régió középmezőnyében van.

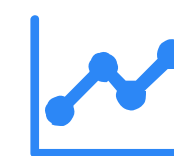
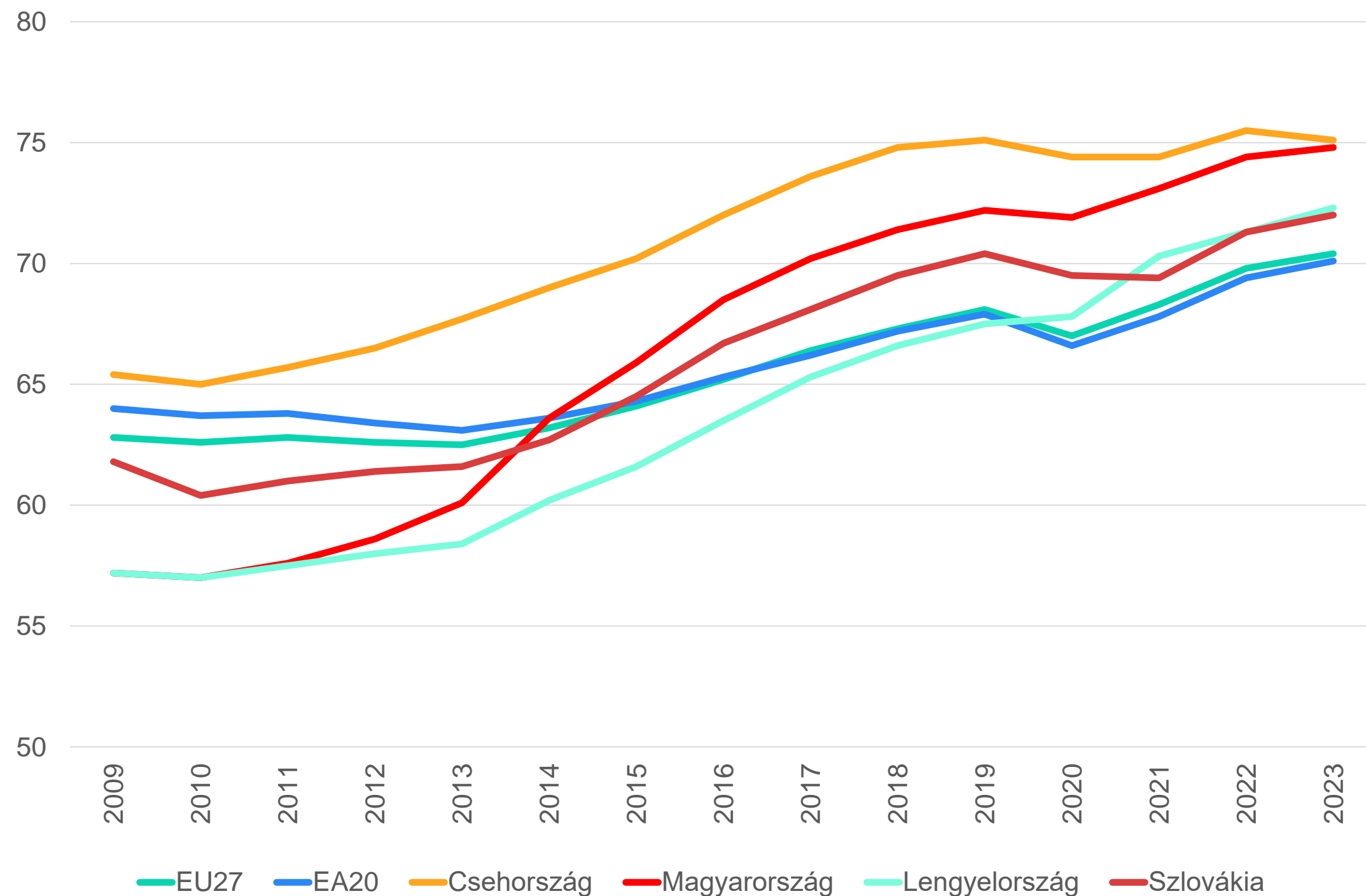
Gini-együttható, adózás utáni jövedelmekre

*Forrás: World Inequality Database

- Az adózás utáni Gini-együttható szerinti jövedelem-eloszlás szintén hasonló képet rajzol fel a WID mutatója szerintihez képest.
- Az összkép főbb vonalakban nem tér el radikálisan az adózás előtti egyenlőségi szinthez képest, a relatív pozíciókat nem módosítja.
- A WID mutatójához hasonlóan, az adózás utáni jövedelmekben a lengyel és a magyar egyenlőtlenségi szint összeért.
- Románia már nem a korábbihoz hasonló extrém mértékben, de továbbra is messze a legegyenlőtlenebb a vizsgált országok közül.

Foglalkoztatottság* a V4-országokban

Csehországban a foglalkoztatottsági arány a teljes idősoron felülmúlja nem csak a V4 országok, hanem az unió és az eurózóna átlagát is

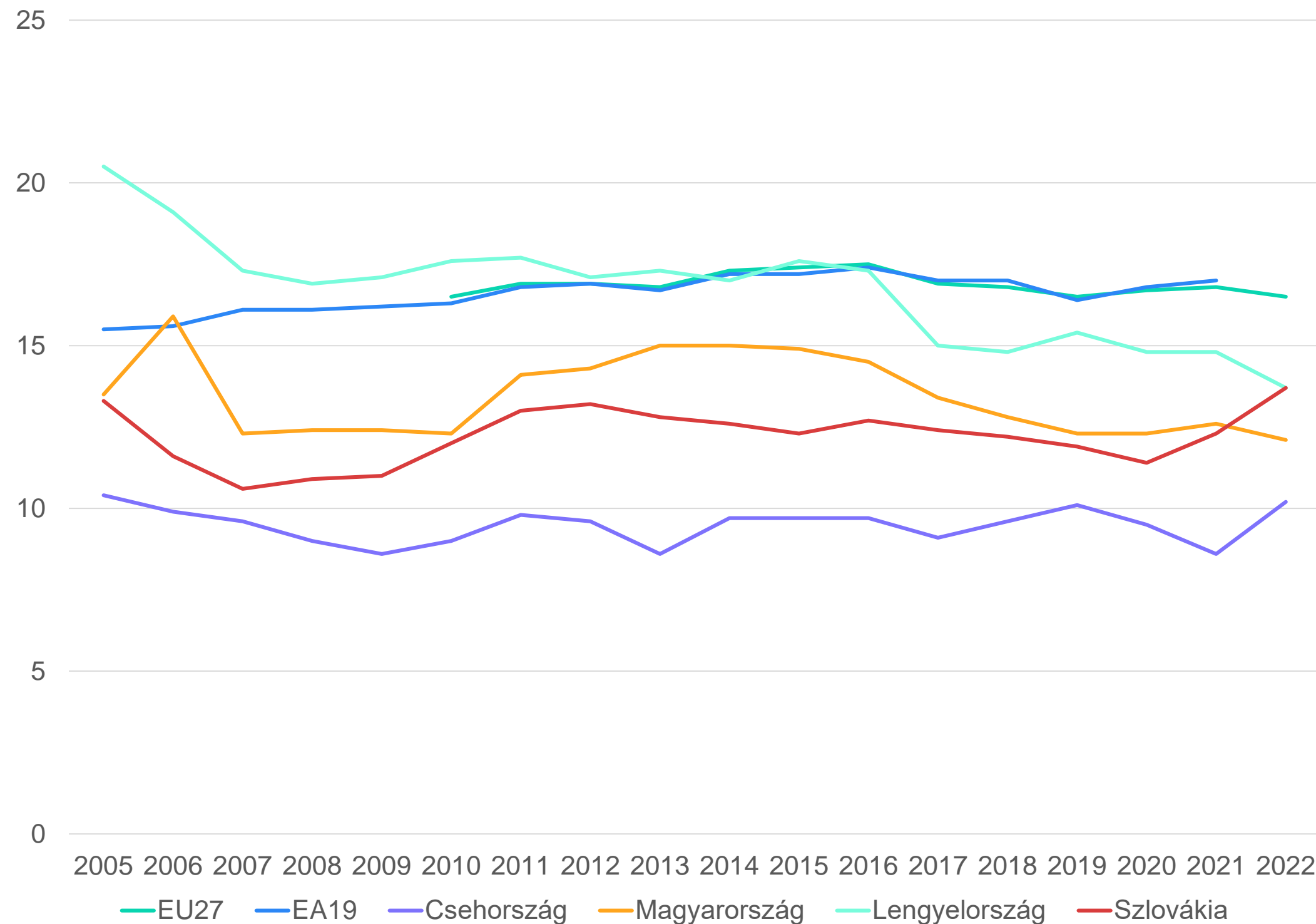
Magyarországon 2013-tól jelentős felzárkózás indult a foglalkoztatottságban, aminek köszönhetően hazánk megközelítette már Csehországot

Az unióban és az eurózónában is elmarad a foglalkoztatottsági arány a V4 országokban tapasztaltaktól

*Forrás: EUROSTAT, Foglalkoztatási ráta a 15-64 éves korcsoportnál, 2009-től áll rendelkezésre

Relatív jövedelmi szegénységi arány a V4-országokban *

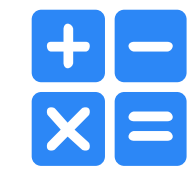

*Forrás: EUROSTAT, (EU27 2010-től, EA19 2021-ig)

Relatív jövedelmi szegénységi arány: a medián ekvivalens jövedelem 60%-ánál kevesebb jövedelemmel rendelkező háztartásokban élő személyek aránya.

Az Euróza (EA19) és EU27 átlaga hasonló relatív jövedelmi szegénységi szinten állt, amely magasabb, mint a V4-országokban lévő relatív jövedelmi szegénységi arány.

A V4-ek közül a legalacsonyabb relatív jövedelmi szegénységi arány Csehországban volt, 2022-ben 10,2% volt.

A V4-ek közül a második legalacsonyabb relatív jövedelmi szegénységi arányt Szlovákiában volt. A csatlakozás évében Magyarország (13,5%) és Szlovákia (13,3%) hasonló szinten állt.

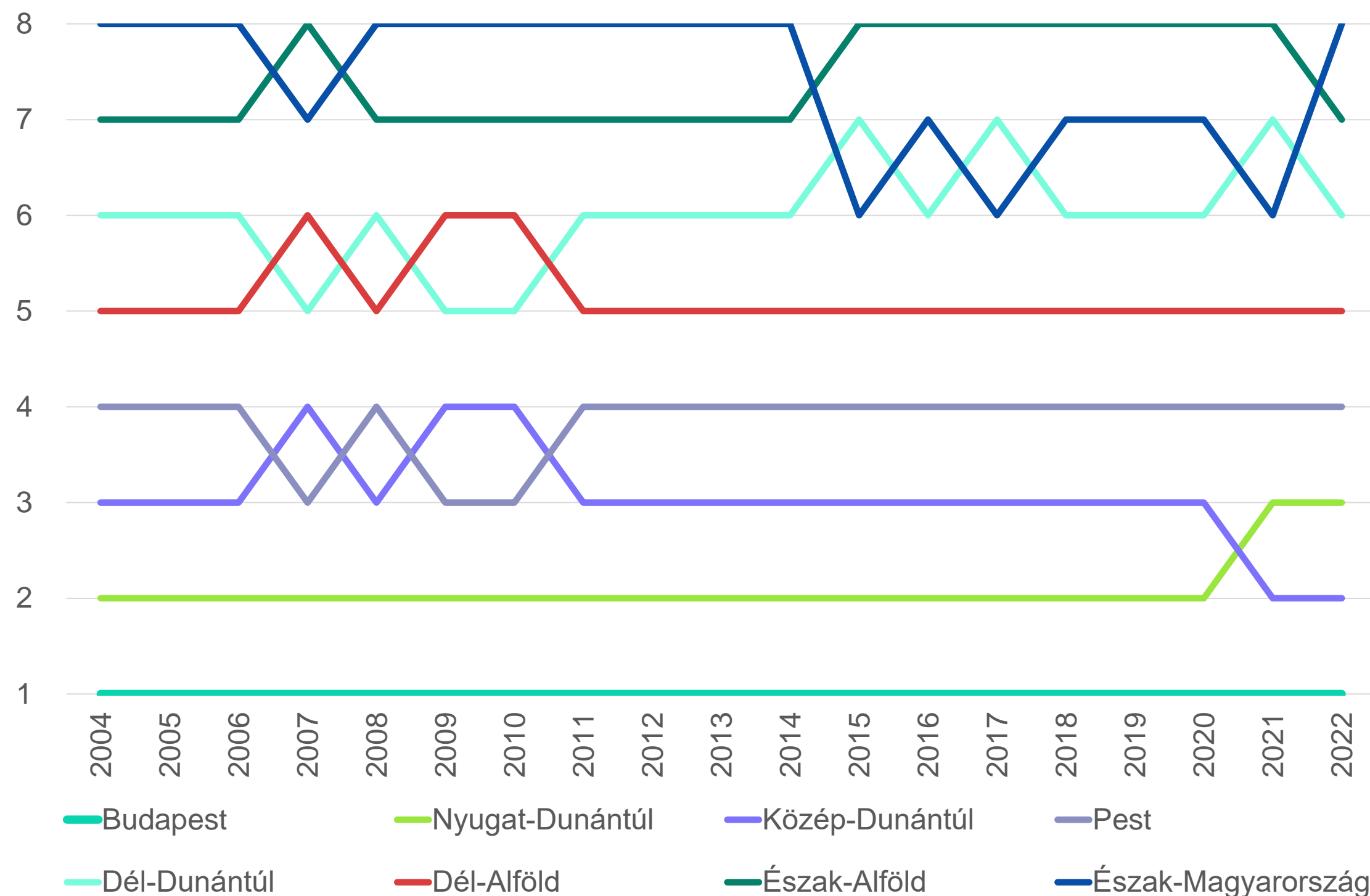

Magyarországon a csatlakozás után a relatív jövedelmi szegénységi arány 13,5 százalékról 2006-ban 15,9 százalékra megugrott, amely 2010-re 12,3%-ra csökkent. A 2011-es 14,1%-os felugrás után folyamatosan csökkent, 2022-ben 12,1%-on állt.

Magyarországi kohéziós folyamatok

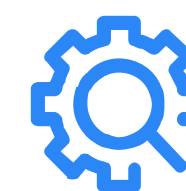
Az egy főre jutó GDP régiók szerinti sorrendjének változása*, 2004-2022

*Forrás: KSH

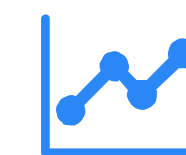
Budapesten a teljes időszoron a legmagasabb az egy főre jutó GDP

2020-tól kezdve a Közép-Dunántúlon már magasabb az egy főre eső GDP, mint a Nyugat-Dunántúlon

Észak-Magyarország 2015-ben két helyet javított a régiós rangsorban, azonban 2022-re már újra itt volt a legalacsonyabb az egy főre jutó GDP

Az idősor elejéhez viszonyítva csak a Közép-Dunántúl és a Dél-Dunántúl cserélt helyet a rangsorban

Legjelentősebb növekedések az egy főre jutó GDP-ben

	2004-2022 Növekedés	Helyezés 2004	Helyezés 2022
Bács-Kiskun	351,1%	12	9
Tolna	346,8%	13	10
Fejér	346,4%	5	2
Borsod-Abaúj-Zemplén	342,4%	16	15
Heves	335,8%	14	13

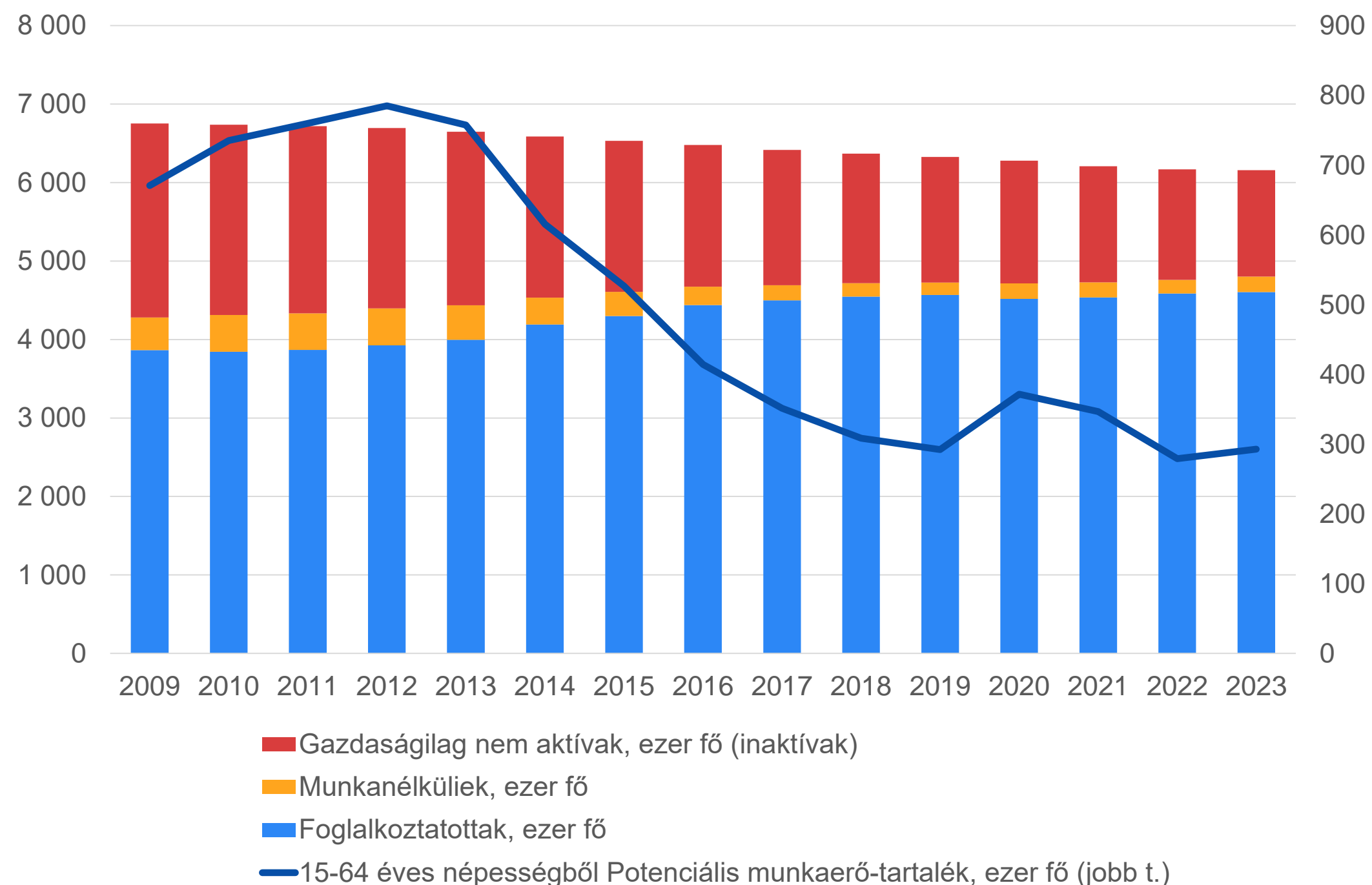

Legalacsonyabb növekedések az egy főre jutó GDP-ben

	2004-2022 Növekedés	Helyezés 2004	Helyezés 2022
Zala	258,3%	6	12
Vas	266,8%	4	6
Komárom-Esztergom	276,3%	3	4
Győr-Moson-Sopron	288,9%	2	3
Nógrád	292,4%	20	20

Munkaerőpiaci főbb összefüggések (15-64 éves népesség)

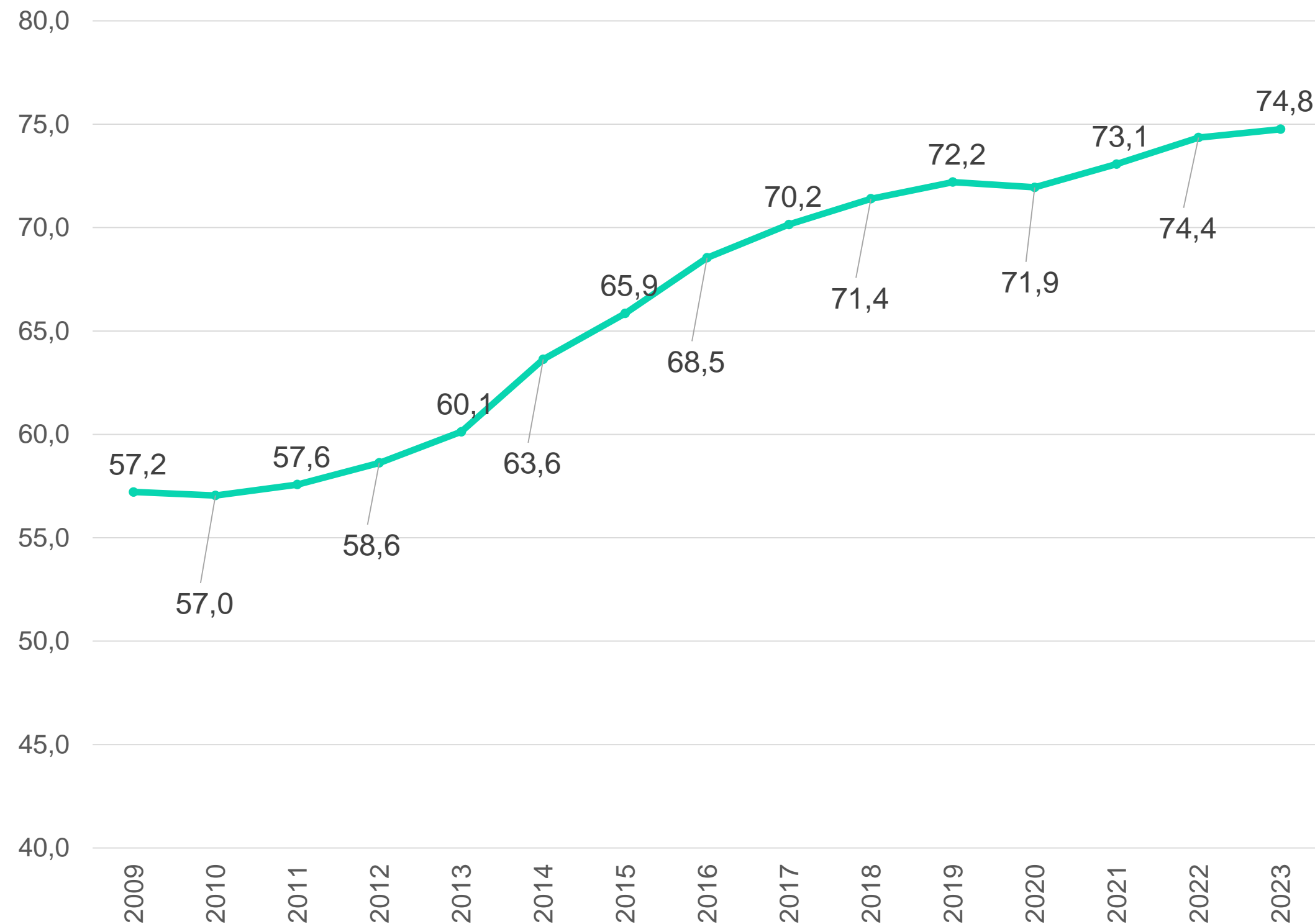

A foglalkoztatottak számának folyamatos növekedése mellett a 15-64 éves népesség száma csökkent

A potenciális munkaerőtartalék 2023-ra markánsan csökkent. A 2009. évi országos 670,6 ezer főről 2023-ra országosan 292,8 ezer főre módosult, ami 56,3 százalékos csökkenés jelent.

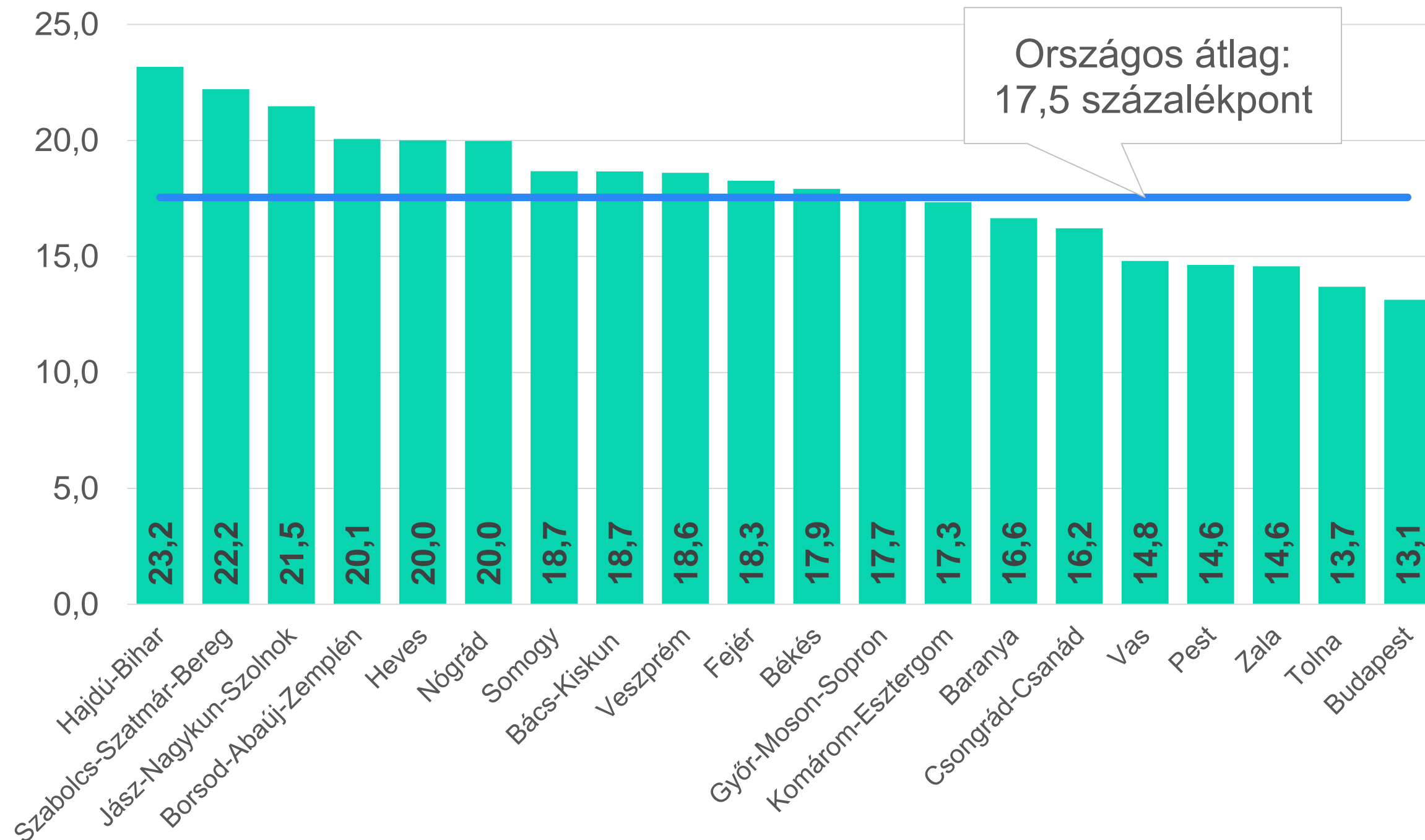

Munkaerőpiac – Foglalkoztatási ráta* (15-64 éves népesség)

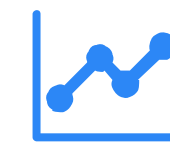

2009 és 2023 között a 15-64 éves népesség esetében 17,6 százalékponttal nőtt a foglalkoztatási ráta, aminek köszönhetően 2023-ban már a korosztály közel háromnegyede aktív munkavállalóként dolgozott.

Foglalkoztatási ráta változása 2009 és 2023 között (százalékpont)

Az országban átlagosan 17,5 százalékponttal nőtt a foglalkoztatottság 2009 óta

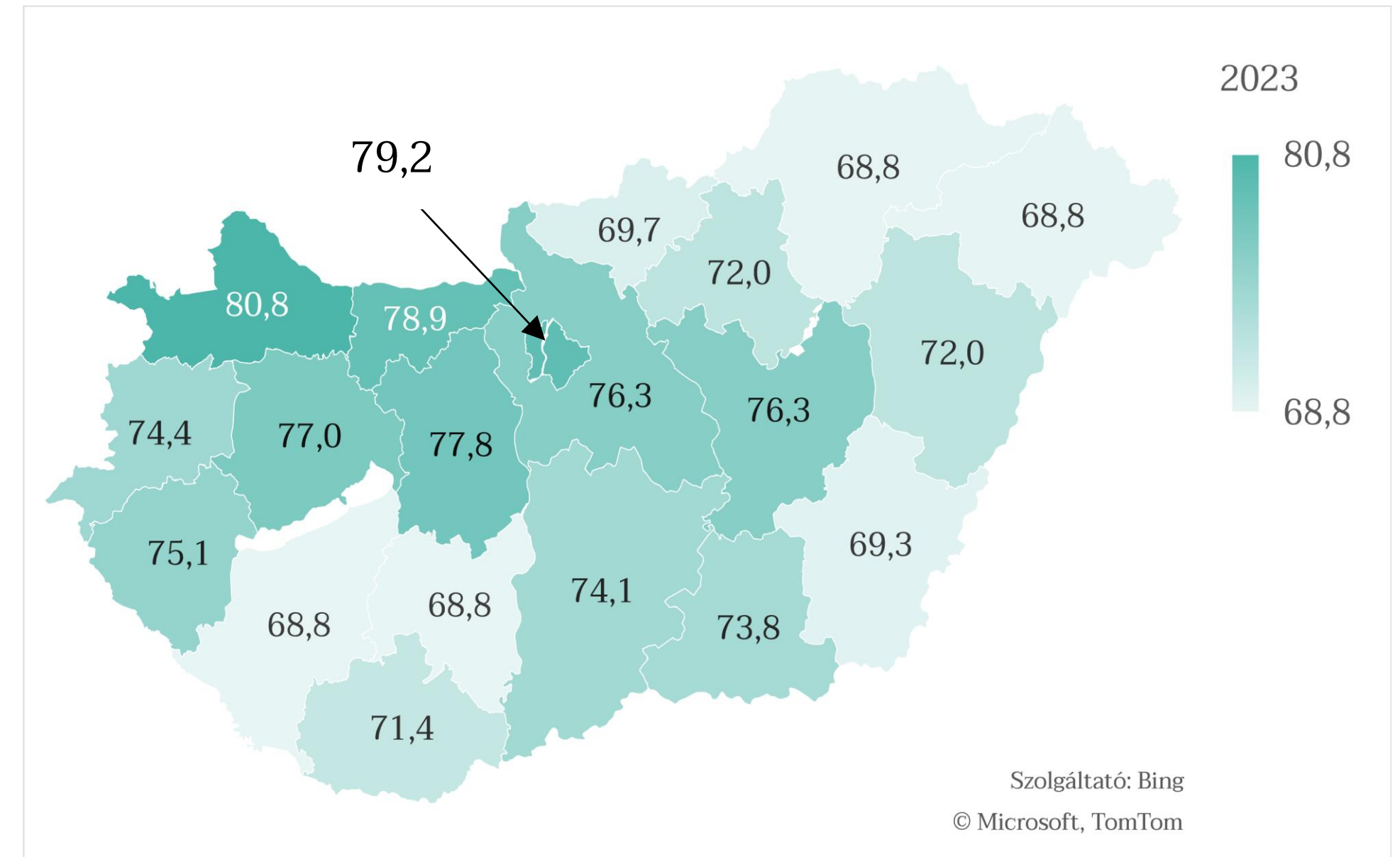
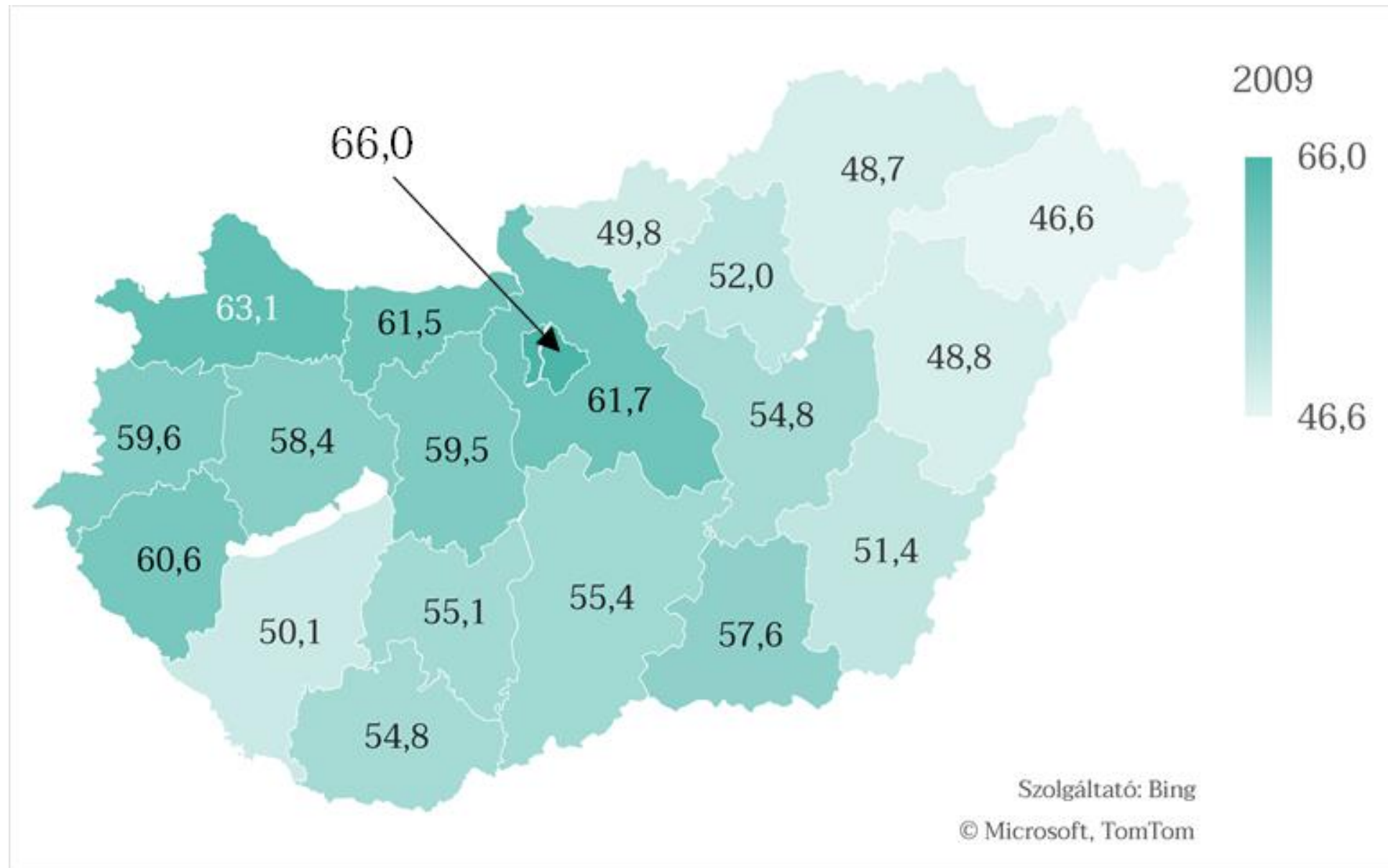

Az elmaradottabb vármegyékben jelentősebben bővült a foglalkoztatottság

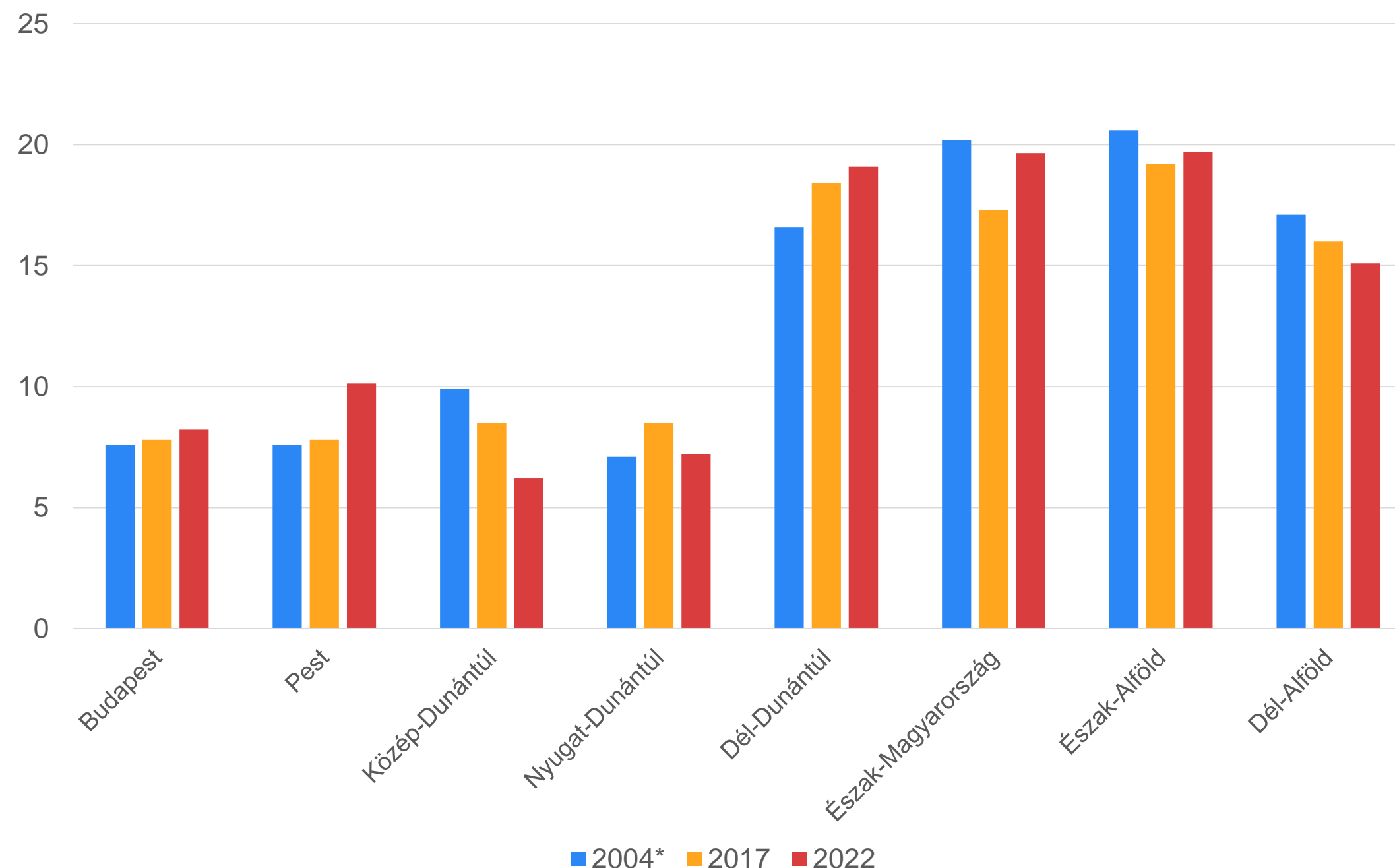
A kisebb mértékű bővülésben sok esetben szerepet játszott, hogy a bázisévben már magasabb volt a foglalkoztatottság

Foglalkoztatási ráta a 2009 és 2023 években a vármegyékben*

*Forrás: KSH

A relatív jövedelmi szegénységi arány az egyes régiókban*, 2004-2022

Budapesten és Pest vármegyében 2022-re nőtt a relatív jövedelmi szegénységi arány, míg Közép-Dunántúli (3,7 százalékpont) és a Dél-Alföldi (2,0 százalékpont) régiókban markánsan csökkent.

Dél-dunántúli régióban nőtt (2,5 százalékponttal) a relatív jövedelmi szegénységi arány.

Mindhárom vizsgált évben a legalacsonyabb relatív jövedelmi szegénységi aránnyal Közép-Dunántúli régió rendelkezik. 2022-ben 6,2 százalék volt.

*Forrás: KSH, (2004-ben Közép-Magyarországi adat a Budapest és Pest vármegyénél)

Relatív jövedelmi szegénységi arány: a medián ekvivalens jövedelem 60%-ánál kevesebb jövedelemmel rendelkező háztartásokban élő személyek aránya.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

ISÉPY TAMÁS

*Makrogazdasági üzletágvezető,
Századvég Konjunktúrakutató Zrt.*

isepy.tamas@szazadveg.hu + + + +